

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi tərəfindən 2020-ci ildə görülmüş işlərlə bağlı hesabat

Əvvəlki illərdə olduğu kimi, 2020-ci ildə də Dövlət Statistika Komitəsi rəsmi statistika məlumatlarının müasir tələblərə uyğun hazırlanmasını, ölkədə statistika sisteminin təkmilləşdirilməsi və inkişafı məsələlərini diqqət mərkəzində saxlamış və öz fəaliyyətini Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti ilə razılaşdırılaraq təsdiq edilmiş 2020-ci il üçün statistik işlər proqramı, metodoloji və məlumat istifadəçiləri ilə iş planı, iqtisadi təhlil üzrə rüblük iş planları əsasında qurmuş, Azərbaycanın Milli Statistika Sisteminin Qlobal Qiymətləndirilməsinin yekunlarından, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “2019-cu ildə Azərbaycan Respublikasında əhalinin siyahıyaalınmasının keçirilməsi haqqında” 2016-cı il 7 sentyabr tarixli, 1040 nömrəli Fərmanından, 2016-cı il 6 dekabr tarixli, 1138 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş milli iqtisadiyyat və iqtisadiyyatın əsas sektorları üzrə strateji yol xəritələrindən, “2018-2025-ci illərdə Azərbaycan Respublikasında rəsmi statistikanın inkişafına dair Dövlət Proqramı”nın təsdiq edilməsi haqqında” 2018-ci il 14 fevral tarixli, 3672 nömrəli və “Açıq hökumətin təşviqinə dair 2020-2022-ci illər üçün Milli Fəaliyyət Planı”nın təsdiq edilməsi haqqında” 2020-ci il 27 fevral tarixli, 1859 nömrəli sərəncamlarından, “2019-cu ildə Azərbaycan Respublikasında əhalinin siyahıyaalınmasına hazırlıq və onun keçirilməsi ilə bağlı tədbirlər planı haqqında” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2016-cı il 16 dekabr tarixli, 517 nömrəli Qərarından irəli gələn vəzifələrin yerinə yetirilməsinə yönəlmişdir.

“2018-2025-ci illərdə Azərbaycan Respublikasında rəsmi statistikanın inkişafına dair Dövlət Proqramı” üzrə 2020-ci ildə 12 tədbirin icrası tam başa çatdırılaraq ümumilikdə 32 iş yerinə yetirilmiş, Komitənin digər dövlət proqramları üzrə icraçı kimi çıxış etdiyi tədbirlərin icrası təmin edilmişdir. İcrası 2020-ci ildə nəzərdə tutulmuş 3 statistik müayinə koronavirus (COVID-19) pandemiyası ilə əlaqədar “Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 14 fevral tarixli, 3672 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “2018-2025-ci illərdə Azərbaycan Respublikasında rəsmi statistikanın inkişafına dair Dövlət Proqramı”nda dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 30 noyabr tarixli, 2309 nömrəli Sərəncamı ilə 2021-ci ilə keçirilmişdir.

“2019-cu ildə Azərbaycan Respublikasında əhalinin siyahıyaalınmasına hazırlıq və onun keçirilməsi ilə bağlı tədbirlər planı haqqında” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2016-cı il 16 dekabr tarixli, 517 nömrəli qərarının 8.7-ci bəndinə əsasən siyahıyaalma məlumatlarının elektron məlumat sisteminə daxil edilməsi üzrə kompüter operatoru vəzifəsinə işə qəbulla əlaqədar Dövlət Statistika Komitəsi tərəfindən elan edilmiş müsabiqədə daha yüksək nəticə göstərmiş 251 nəfər bir il müddətinə Siyahıyaalma qrupuna işə qəbul edilmişdir. Operatorlar tərəfindən siyahıyaalma və sorğu vərəqələri üzrə məlumatların elektron məlumat sistemində daxil edilməsi təmin olunmuşdur.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 6 dekabr tarixli, 1138 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş milli iqtisadiyyat və iqtisadiyyatın əsas sektorları üzrə strateji yol xəritələrində Dövlət Statistika Komitəsinin əsas icraçısı olduğu tədbirlərin icrası təmin edilmiş, bununla bağlı məlumat müvafiq əlaqələndirici qurumlara təqdim olunmuşdur.

2020-ci ildə Dövlət Statistika Komitəsinin əsas fəaliyyət istiqamətlərindən biri də metodoloji bazanın möhkəmləndirilməsi olmuş, BMT, Avrostat, BVF, İƏİT, BƏT və digər beynəlxalq təşkilatların metodologiyalarına uyğunlaşdırılmaqla 61 metodoloji material hazırlanmışdır. Statistika məlumatlarının keyfiyyətinin beynəlxalq tələblərə uyğunlaşdırılması məqsədilə statistik hesabat formalarının təkmilləşdirilməsi işi davam etdirilmişdir. Dövlət Statistika Komitəsinin elmi-metodoloji şurasının 2020-ci ildə keçirilmiş 8 iclasında 36 məsələ

müzakirə olunmuşdur. Aidiyyəti dövlət qurumlarının rəyi nəzərə alınmaqla il ərzində 5 yeni rəsmi statistika hesabatı forması təsdiq edilmiş, 3 forma ləğv edilmiş, 42 formaya isə yenidən baxılaraq aktuallığını itirmiş göstəricilər hesabat formalarından çıxarılmış, tələbata uyğun yeniləri əlavə edilmişdir. Beləliklə, hazırlanmış 61 metodoloji materialdan 47-si rəsmi statistika hesabatı formalarının tərtib olunmasına, 14-ü isə statistik müayinələrin keçirilməsinə və ətraf mühitin mühafizəsinə çəkilən xərclər hesabının tərtib olunmasına dair metodologiyaya aid olmuşdur.

Dövlət Statistika Komitəsi “Normativ hüquqi aktlar haqqında” Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Qanununun icrasını təmin etmək məqsədilə təsdiq edilmiş texniki normativ hüquqi aktların Azərbaycan Respublikasının Hüquqi Aktlarının Dövlət Reyestrində qeydiyyatına alınması üzrə işləri davam etdirmiş və hesabat ilində 11 adda hesabat forması reyestrə daxil edilmişdir.

“Kənd inzibati ərazi dairələrinin təsərrüfatbaşına uçot sənədlərinin çap edilməsi və onların 2021-2025-ci illər üçün açılması barədə” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 15 avqust tarixli, 295 nömrəli Sərəncamının icrası olaraq Dövlət Statistika Komitəsi tərəfindən yeni təsərrüfatbaşına uçot sənədləri nəşr etdirilərək rayon (şəhər) icra hakimiyyəti başçılarının kənd inzibati ərazi dairələri üzrə nümayəndəliklərinə çatdırılmışdır. Göstəricilərin unifikasiyası məqsədilə yeni təsərrüfatbaşına uçot sənədləri şəhər yerlərində tətbiq edilən müvafiq sənədlərlə uyğunlaşdırılmışdır.

Kənd yaşayış məntəqələri üzrə hər bir təsərrüfat haqqında geniş məlumat almaq imkanı verən, kənd inzibati ərazi dairələri üzrə nümayəndəliklər tərəfindən aparılan təsərrüfatbaşına uçot sənədləri üzrə Dövlət Statistika Komitəsi tərəfindən yaradılmış elektron məlumat bazasında mövcud olan 1,1 milyondan çox təsərrüfata dair məlumatlar 2020-ci il yanvarın 1-i vəziyyətinə aktualaşdırılmışdır.

Milli statistik təsnifatlar sisteminin inkişafı sahəsində işlər davam etdirilmiş, 13 təsnifat üçün metaməlumatlar yazılmışdır. “Sənaye məhsullarının statistik təsnifatı, 2019”un layihəsi hazırlanmış, aidiyyəti qurumlarla razılaşdırılaraq Dövlət Statistika Komitəsi kollegiyasının 2020-ci il 16 dekabr tarixli qərarı ilə təsdiq edilmişdir. “Təşkilati-hüquqi formaların statistik təsnifatı”nın layihəsi hazırlanaraq aidiyyəti qurumlarla razılaşdırılmış, “İnzibati Ərazi Bölgüsü Təsnifatı”nın 2020-ci ilədək qüvvədə olan versiyası ilə yeni versiyası arasında keçid “açarları” hazırlanmışdır. İdxalın və ixracın strukturunda istehlak malları, kapitaleyönümlü mallar, aralıq və son istehlak məhsullarının həcminin müəyyənləşdirilməsi üçün BMT-nin “Geniş İqtisadi Kateqoriyalar üzrə Təsnifatı” əsasında, həmçinin sözügedən təsnifatla “Malların Təsnifləşdirilməsi və Kodlaşdırılmasının Həmahəng Sistemi, HS-2017” arasında keçid “açarları” tətbiq edilməklə zəruri məlumatlar əldə edilmişdir.

İnzibati məlumatlardan istifadə etməklə respondentlərin üzərinə düşən statistik yükün azaldılması məqsədilə Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin və Dövlət İmtahan Mərkəzinin məlumat bazalarının Dövlət Statistika Komitəsinin statistik məlumat bazasına “Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi” vasitəsilə inteqrasiyası təmin edilmiş, Ədliyyə Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi və Dövlət Miqrasiya Xidməti ilə bu istiqamətdə zəruri tədbirlər davam etdirilir.

Komitənin veb-səhifəsi (www.stat.gov.az) istifadəçilərin maraqlarının təmin edilməsi baxımından müntəzəm olaraq təkmilləşdirilmiş və yenilənmiş, məlumat bazaları əsas sosial-iqtisadi göstəricilər üzrə 15 minə yaxın cədvəl, təhlil və metodoloji materialları əhatə etmişdir. 2020-ci ildə internet səhifəsindən 90.5 faizi ölkə ərazisindən, 9.5 faizi isə xarici ölkələrdən olmaqla hər gün orta hesabla 8375 istifadəçi bəhrələnmişdir. Mütəmadi olaraq veb-səhifənin monitorinqi aparılmış və aşkar olunan çatışmazlıqların aradan qaldırılması təmin edilmişdir.

Veb-səhifədə yerləşdirilmiş məlumat bazası, metodoloji sənədlər, keyfiyyət məruzələri, hesabat formalarına və göstəricilərinə dair məlumatlar aktuallaşdırılmış, sahələr üzrə dinamika sıraları tərtib edilmiş, 2015-2019-cu illər üzrə statistik məlumatların elektron xəritə vasitəsilə də yayımlanması təmin edilmiş və 139 adda göstəricinin xəritə vasitəsilə yayımlanması həyata keçirilmişdir. Veb-səhifədən istifadə olunması ilə bağlı vəziyyətin, məlumat istifadəçilərinə göstərilən xidmətlərin keyfiyyətinin, yayımlanan məlumatların dolğunluğunun və s. qiymətləndirilməsi məqsədilə 2020-ci il ərzində Dövlət Statistika Komitəsinin internet səhifəsində onlayn rejimdə istifadəçilərlə sorğu keçirilmişdir. Kütləvi informasiya vasitələrinin və vətəndaş cəmiyyəti institutlarının nümayəndələrinin də iştirak etdiyi bu sorğunun nəticələri Dövlət Statistika Komitəsinin internet səhifəsində yerləşdirilmişdir.

Statistika məlumatlarının toplanmasında, emalında və yayımlanmasında istifadə olunan informasiya texnologiyalarının tətbiqi imkanlarının genişləndirilməsi, statistik informasiya sisteminin inkişaf etdirilməsi üçün də bir sıra işlər görülmüş, respondentlərin yerli statistika orqanlarına gəlmədən hesabat məlumatlarını elektron formada təqdim etmələri üçün zəruri tədbirlər həyata keçirilmiş və nəticədə rəsmi statistika hesabatlarının onlayn rejimdə elektron formada qəbulu 95,0 faizi ötmüş, statistik hesabatları elektron formada internet vasitəsilə təqdim etmək üçün il ərzində 3,2 milyon müraciət daxil olmuş, bununla da vətəndaş-məmur təmaslarının səviyyəsi minimuma endirilmiş, eyni zamanda statistik məlumatların işlənməsi və təhlili imkanları yüksəlmişdir.

Dövlət Statistika Komitəsi tərəfindən göstərilən elektron xidmətlərin “Elektron hökumət” portalı vasitəsilə təqdimatına dair vətəndaşlar arasında ictimai maarifləndirmə tədbirlərinin həyata keçirilməsi məqsədilə Komitənin internet səhifəsinin “E-xidmətlər” bölməsində bu xidmətlər haqqında ətraflı məlumatlar yerləşdirilmiş, “Facebook”, “Youtube” və “Twitter” sosial şəbəkələrində Dövlət Statistika Komitəsinin səhifəsinin aktiv fəaliyyəti təmin edilmiş, “Instagram” sosial şəbəkəsində də Komitənin səhifəsi yaradılmışdır. Həmçinin Komitənin internet səhifəsinin mobil versiyasının mütəmadi olaraq təkmilləşdirilməsi və statistik məlumatların vaxtli-vaxtında yenilənməsi davam etdirilmişdir.

Sahibkarların statistika orqanları ilə münasibətlərində qarşılaşdıqları problemlərin öyrənilməsi və həlli məqsədilə Komitənin veb-səhifəsində “Sahibkarlar üçün 7 sual” rəy sorğusu keçirilmiş, rəy və təkliflərin gələcəkdə nəzərə alınması üçün cavablar ümumiləşdirilmiş və təhlil edilmişdir.

“E-statistika” sistemi çərçivəsində Dövlət Statistika Komitəsi tərəfindən göstərilən və “Elektron hökumət” portalına inteqrasiya olunmuş xidmətlər, onların mobil versiyaları təkmilləşdirilmiş, bu xidmətlərdən asan və sərbəst, dövlət statistika orqanlarına gəlmədən istifadə edilməsi təmin edilmişdir. Görmə qüsuru olan şəxslərin də Dövlət Statistika Komitəsinin internet səhifəsindən istifadə etməsini təmin etmək məqsədilə “WCAG” (Web Content Accessibility Guideline) beynəlxalq standartına uyğun olaraq “Görmə qüsurulu şəxslər üçün” adlı yeni səhifə yaradılmışdır.

Görülən işlərin nəticəsidir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi kollegiyasının 17.10.2016-cı il tarixli, 1/1-06 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “Dövlət xidmətlərinin “ASAN xidmət indeksi” üzrə qiymətləndirilməsi Qaydaları”na uyğun olaraq Dövlət Statistika Komitəsi tərəfindən göstərilən xidmətlərlə bağlı “ASAN xidmət indeksi” üzrə Agentliyin apardığı qiymətləndirməyə əsasən tərtib edilmiş reyting cədvəlində Dövlət Statistika Komitəsi 42 qurum (o cümlədən 25-i mərkəzi icra hakimiyyəti orqanı) arasında əvvəlki ildə olduğu kimi, 2020-ci ildə də 2-ci mövqedə qərarlaşmışdır.

Müasir dövrdə statistik istehsal prosesinin təkmilləşdirilməsi, məlumatların keyfiyyətinin yüksəldilməsi və beynəlxalq müqayisəliliyinin təmin edilməsi informasiya texnologiyalarının verdiyi imkanlardan daha geniş istifadəni şərtləndirir. İnnovativ texnologiyalar əsasında yayım sahəsində statistik potensialın gücləndirilməsi məqsədilə rəsmi statistika sistemində vahid platforma üzərində metaməlumatlarla müşayiət olunan məlumat bazalarının yaradılması işi davam etdirilmiş, Koreya Statistika Komitəsi ilə birgə həyata keçirilmiş “Azərbaycan Respublikasında Statistik Potensialın Gücləndirilməsi” layihəsi çərçivəsində hazırlanaraq istismara qəbul edilmiş “Azərbaycanın Statistik İnformasiya Xidməti – ASİS”in məlumat bazası aktuallaşdırılmışdır.

Mövcud proqram təminatlarına ediləcək dəyişikliklərlə bağlı yeni məsələ qoyuluşları hazırlanmış, proqram təminatlarının hazırlanması işlərinin satın alınması məqsədilə zəruri tender prosedurları keçirilmiş, bağlanmış müqavilələrə uyğun olaraq bir sıra rəsmi statistika hesabatı formaları və digər statistik məsələlər üzrə proqram təminatları satın alınaraq tətbiqinə başlanmışdır.

Koronavirus (COVID-19) pandemiyası ilə əlaqədar çətinliklərə baxmayaraq, Dövlət Statistika Komitəsi seçmə statistik müayinə vasitəsilə ev təsərrüfatları arasında sorğu yolu ilə əldə edilən statistik məlumatların istehsalını davam etdirmiş, bu sahədə müvafiq tədbirlərin görülməsi məqsədilə həm beynəlxalq təşkilatların tövsiyələri, həm də dünya ölkələrinin təcrübəsi araşdırılmış, beynəlxalq ekspertlərlə müzakirələr aparılmışdır. Nəticədə, karantin rejimi dövründə işçi qüvvəsinə dair sorğuların keçirilməsi ilə bağlı BÖT-in 2020-ci ilin aprel ayında açıqladığı tövsiyələri nəzərə alınaraq ev təsərrüfatları arasında statistik müayinələr telefon vasitəsilə keçirilmiş, zəruri məlumatlar əldə edilmişdir. Ümumiyyətlə, 2020-ci il ərzində 15 statistik müayinə keçirilmiş, əldə edilmiş məlumatlar icmallaşdırılaraq nəşr edilmiş, istifadəçilərə çatdırılmış və Komitənin internet sahifəsində yerləşdirilmişdir.

“Həsilat sənayesində şəffaflıq üzrə hesabatlılığın tətbiqi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 28 iyul tarixli, 1114 nömrəli Fərmanının 2-ci hissəsinin icrasını təmin etmək məqsədilə bu sahədə müvafiq göstəricilər sistemi işlənib hazırlanmış və aidiyyəti orqanlarla razılaşdırılmışdır.

Digər sahələrlə yanaşı, statistika orqanlarının əsas fəaliyyət istiqamətlərindən biri də hakimiyyət orqanlarının və digər statistik məlumat istifadəçilərinin cari tələbatlarının ödənilməsi olmuşdur. Bu məqsədlə 2020-ci ildə aparatın şöbələri tərəfindən müxtəlif mövzular üzrə 33 adda illik statistik məcmuə və digər nəşrlər çap etdirilmiş, 52 (onlardan 12-si kompleks) təhlili məruzə və 126 mətbu-məlumat hazırlanmışdır. Eyni zamanda, yerli statistika orqanları tərəfindən də rayon və şəhərlər üzrə illik statistik məcmuələr nəşr edilmiş, 278 təhlili məruzə hazırlanmışdır. Məcmuə və bülletenlərin elektron versiyaları Komitənin rəsmi internet sahifəsində yerləşdirilmişdir.

Statistik məlumat əldə etmək istəyənlərin müraciətlərinə operativ baxılması məqsədilə Komitədə “qaynar telefon xətti” fəaliyyətini davam etdirmişdir.

Koronavirus (COVID-19) pandemiyası ilə əlaqədar məlumat istifadəçiləri (müxtəlif nazirlik, komitə, digər təşkilatlar, KİV nümayəndələri) ilə əvvəllər ənənəvi formada keçirilən görüşlər videokonfrans formatına keçirilmiş, “2020-ci il üçün metodoloji və məlumat istifadəçiləri ilə iş planı”na uyğun olaraq, səhiyyə, energetika və ətraf mühit, əhəlinin həyat səviyyəsi, sənaye, tikinti, ticarət, qiymət statistikasına, məlumatların müxtəlif yayım üsullarına, o cümlədən veb-xəritə vasitəsilə yayım məsələlərinə həsr olunmuş onlayn seminarlar təşkil olunmuşdur.

Ayrı-ayrı istifadəçilərin Komitəyə ünvanladıkları sorğuların cavablarından onların razı qalıb-qalmadıklarını öyrənmək üçün xüsusi sorğu keçirilmiş və məmnunluq indeksi hesablanmışdır. İstifadəçilər tərəfindən “Statistik məlumatın hansı xüsusiyyətləri Sizin üçün daha vacibdir” sualı 5 ballıq qiymətləndirilmə şkalası üzrə dəqiqlik/etibarlılıq xüsusiyyəti üzrə - 4.9, aydınlıq üzrə - 4.8, vaxtlı-vaxtında olma üzrə - 4.8, aktuallıq üzrə - 4.7 və müqayisəlilik/uyğunluq xüsusiyyəti üzrə - 4.4 orta balla qiymətləndirilmişdir.

İl ərzində istifadəçilərdən Komitəyə daxil olan sorğular mütəmadi olaraq təhlil edilmiş, onların daha çox müraciət etdikləri statistika sahələrinin göstəriciləri müəyyənləşdirilmiş və hazırlanmış mətbu-məlumatların istifadəçilərin sorğularına uyğunluğu təmin edilmişdir.

2017-ci il 09-10 mart tarixlərində sınaq, təftiş və sertifikatlaşdırma sahəsində dünya liderlərindən olan İsveçrənin “SGS” şirkətinin yerli nümayəndəliyi (“SGS Azeri LTD”) tərəfindən Dövlət Statistika Komitəsinin aparatında və Keyfiyyətin İdarə edilməsi Sisteminin (KİS) tətbiq edildiyi yerli statistika orqanlarında aparılmış idarəetmə sistemləri üzrə sertifikatlaşdırma auditinin nəticələrinə əsasən Dövlət Statistika Komitəsinin aparatı və KİS-in tətbiq edildiyi 13 yerli statistika orqanı (Bakı, Gəncə, Lənkəran, Mingəçevir, Sumqayıt şəhər statistika idarələri və Ağdam, Ağstafa, Balakən, Bərdə, Qax, Saatlı, Samux və Zaqatala rayon statistika idarələri), 2020-ci ilin 02-06 mart tarixlərində isə həmin qurum tərəfindən aparılmış təkrar sertifikatlaşdırma auditinin nəticələrinə əsasən Dövlət Statistika Komitəsinin aparatı və KİS-in tətbiq edildiyi daha 17 yerli statistika orqanı (Şirvan Şəhər Statistika İdarəsi, Abşeron, Füzuli, Goranboy, Göyçay, Göygöl, Hacıqabul, Qəbələ, Qobustan, Quba, Qusar, Oğuz, Siyəzən, Şabran, Şamaxı, Tərtər və Ucar rayon statistika idarələri) “Rəsmi statistika məlumatlarının istehsalı və yayımlanması” sahəsində ISO 9001:2015 beynəlxalq uyğunluq sertifikatına layiq görülmüşdür. Qeyd olunmalıdır ki, Dövlət Statistika Komitəsi bu sahədə Azərbaycanda beynəlxalq uyğunluq sertifikatına layiq görülən ilk mərkəzi icra hakimiyyəti orqanı olmaqla yanaşı, MDB məkanında da ilk statistika qurumu olmuşdur.

KİS çərçivəsində hazırlanmış metodologiyadan istifadə etməklə dövlət orqanları və qurumlarından Dövlət Statistika Komitəsinə təqdim edilən inzibati məlumatlar əsasında onlar tərəfindən həyata keçirilən rəsmi statistika məlumatlarının istehsalı proseslərinin Statistik Biznes-Prosesin Ümumi Modelinə uyğunluğuna dair qiymətləndirmənin həyata keçirilməsi üçün qiymətləndirmə (sorğu) vərəqi onlara göndərilmiş, cavablar ümumiləşdirilmiş və təhlil edilmişdir.

ISO 9001:2015 beynəlxalq standartının tələblərinə uyğun olaraq Dövlət Statistika Komitəsi aparatının struktur bölmələrində və KİS-in tətbiq edildiyi yerli statistika orqanlarında 2020-ci il üzrə uyğunsuzluqlara və təshihedici tədbirlərə dair onlayn hesabatın nəticələri rüblük, aparatın struktur bölmələrinin və yerli statistika orqanlarının proseslərinin idarə olunması standartları və proseslərinin xəritələrinin “Prosesin keyfiyyət meyarları və onların ölçülməsi metodikası”nın tələblərinə uyğun olaraq, 2020-ci il üzrə səmərəlilik meyarlarının qiymətləndirilməsinin nəticələrinə dair cədvəllər isə yarımillik dövrləklə toplanaraq ümumiləşdirilmişdir.

Statistik vahidlərin Dövlət reyestrinin məlumatlarının aktual vəziyyətdə saxlanması təmin edilmiş, İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidmətindən daxil olmuş məlumatlar əsasında reyestr aktuallaşdırılmışdır.

“Mikro, kiçik, orta və iri sahibkarlıq subyektlərinin bölgüsü meyarları”nın təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2018-ci il 21 dekabr tarixli, 556 nömrəli Qərarına uyğun olaraq, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi və İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidmətindən alınan məlumatların meyarlar üzrə qruplaşdırılaraq

“Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların vahid məlumat reyestri”nə ötürülməsi təmin edilmişdir.

Statistika sahəsində İKT-nin inkişafı və ticarət şəbəkələri ilə partnyor münasibətlərinin yeni müstəvidə qurulması istehlak qiymətlərinin qeydiyyatı prosesini daha da təkmilləşdirməyə imkan vermişdir. Belə ki, Bakı və ölkənin digər iri şəhərlərində fəaliyyət göstərən iri ticarət şəbəkələri ilə əldə olunmuş razılığa əsasən Dövlət Statistika Komitəsinə elektron formada təqdim olunan pərakəndə satış qiymətlərinə dair məlumatların istehlak qiymətləri indeksinin hesablanması üçün nəzərdə tutulan məlumat bazasına 2019-cu ildə baş tutmuş inteqrasiyanın nəticəsi olaraq hesabat ilində də məlumatların ötürülməsi təmin edilmişdir. Bu, istehlak qiymətləri indeksinin hesablanması keyfiyyətinin artırılmasına imkan yaratmaqla yanaşı, MDB məkanında və irihəcmli məlumatlardan (Big Data) istifadə sahəsində ilk təcrübə olmuşdur. 2020-ci ilin birinci yarısından başlayaraq iri ticarət şəbəkələrindən elektron formada əldə olunan pərakəndə satış qiymətlərinə dair məlumatların əhatə dairəsi genişləndirilmiş, Bakı şəhəri ilə bərabər respublikanın digər bölgələrində fəaliyyət göstərən ticarət obyektlərindən də məlumatların elektron formada qəbul edilməsinə başlanmışdır. Belə ki, “Bravo” ticarət şəbəkəsinin Gəncə, “Rahat” ticarət şəbəkəsinin Xırdalan, “Araz” ticarət şəbəkəsinin 9 rayon və şəhərdə yerləşən filialları da prosesə cəlb edilərək əldə olunan elektron məlumatlardan istehlak qiymətlərinə dair statistik məlumatların hazırlanmasında istifadə edilmişdir.

“Statistika xəbərləri” elmi-praktik jurnalının rüblük dövriyyə ilə, 1000 nüsxə tirajla nəşri davam etdirilmiş, abunəçilərə və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyası tərəfindən müəyyənləşdirilmiş ünvanlara çatdırılmışdır. Jurnalda kənar tədqiqatçılarla yanaşı, Dövlət Statistika Komitəsi aparatının, Elmi-Tədqiqat və Statistik İnnovasiyalar Mərkəzinin və yerli statistika orqanlarının əməkdaşlarının, o cümlədən gənc mütəxəssislərin ümumilikdə 40 məqaləsi dərc olunmuşdur.

Maddi-texniki bazanın möhkəmləndirilməsi, statistika orqanları işçilərinin iş şəraitinin yaxşılaşdırılması istiqamətində də müəyyən işlər görülmüş, Dövlət Statistika Komitəsinin inzibati binasının yenidən qurulması və əsaslı təmiri başa çatdırılmış, kompüter texnikası, serverlərin təhlükəsiz və davamlı işini təmin edən avadanlıqlar alınaraq quraşdırılmışdır.

2020-ci ildə Dövlət Statistika Komitəsinin fəaliyyətinin əsas istiqamətlərindən birini də beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıq təşkil etmişdir. BMT və onun regional təşkilatları, Avropa İttifaqı, BVF, BƏT, UNİCEF, UNESCO, Dünya Bankı, Asiya İnkişaf Bankı, İƏİT, İƏT, Avrostat, MDB Dövlətlərarası Statistika Komitəsi və bir sıra digər beynəlxalq təşkilatlarla, həmçinin dünya ölkələrinin milli statistika xidmətləri ilə qarşılıqlı məlumat mübadiləsi davam etdirilmiş, onlardan daxil olan sorğular cavablandırılmışdır. Milli metodologiyaların beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması, təcrübə mübadiləsinin aparılması, inkişaf etmiş ölkələrin qabaqcıl təcrübəsinin öyrənilməsi və tətbiqi, beynəlxalq məlumat portallarında Azərbaycan Respublikasına aid statistik məlumatların yoxlanılması, aşkar edilmiş uyğunsuzluqların aradan qaldırılması istiqamətində beynəlxalq təşkilatlarla və onların Azərbaycandakı nümayəndəlikləri ilə işlərin təşkili əsas vəzifələrdən biri olmuşdur.

“Avropa standartlarına çatmaq üçün Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsinə Aİ-nin dəstəyi” texniki yardım layihəsi çərçivəsində Bolqarıstan, Niderland, Litva, Polşa, Ukrayna, Xorvatiya mütəxəssisləri tərəfindən Dövlət Statistika Komitəsinə ekspert missiyaları təşkil edilmiş, Komitənin əməkdaşları Niderland, Litva, Bolqarıstan, Portuqaliya və Rumıniyaya ezam olunaraq beynəlxalq təcrübəni öyrənmişlər. 2020-ci ilin 22 yanvar tarixində Bakı şəhərində layihənin yekunlarına həsr olunan konfrans keçirilmiş, “Azərbaycan

Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi ilə Niderland Mərkəzi Statistika Bürosu arasında statistika sahəsində əməkdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu” imzalanmışdır.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 11 fevral tarixli 930 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi ilə Koreya Statistika Komitəsi arasında statistika sahəsində əməkdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu”nun müddəalarından irəli gələn məsələlər, habelə KOSTAT-dan daxil olmuş təkliflər nəzərə alınmaqla bir sıra istiqamətlər üzrə ölkəmizdə statistik potensialın gücləndirilməsi məqsədilə müvafiq layihə təklifləri hazırlanaraq Koreya Statistika Komitəsinə təqdim edilmişdir.

2020-ci ildə “Biznes statistikasına sahəsində məlumatların toplanması, işlənilməsi, təhlili, nəşri və yayımlanması işlərini gücləndirmək məqsədilə Dövlət Statistika Komitəsinə və İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidmətinə dəstək” adlı növbəti Tvinninq layihəsinin icrasına başlanılmışdır. Finlandiya, Litva və Niderlandın milli statistika qurumlarının tərəfdaş olduğu Tvinninq layihəsinin məqsədi Azərbaycanda özəl sektorun/kiçik və orta biznesin fəaliyyətinə dair məlumatların toplanması, işlənilməsi, təhlili, nəşri və yayımlanması sahəsində yerli mütəxəssislərin potensialının artırılmasından ibarətdir.

Azərbaycan Respublikasında keçirilmiş əhalinin siyahıyaalınması ilə bağlı ölkə təcrübəsinin öyrənilməsi məqsədilə Özbəkistan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsinə və Yer Resursları, Geodeziya, Kartografiya və Dövlət Kadastrları Dövlət Komitəsinə təmsil edən 5 nəfərdən ibarət nümayəndə heyəti Dövlət Statistika Komitəsində səfərdə olmuşlar.

Yekun olaraq qeyd edilməlidir ki, Dövlət Statistika Komitəsi ölkə rəhbərliyi tərəfindən statistika orqanları qarşısında qoyulmuş vəzifələrin vaxtında və keyfiyyətlə yerinə yetirilməsinə əsasən nail olmuş və 2021-ci ildə də bu istiqamətdə öz səylərini əsirgəməyəcəkdir.